

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 marca 2018 roku - znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił M. T. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że do dnia

1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku, ZUS przyjął za udowodnione na dzień

1 stycznia 1999 roku okresy składkowe w wymiarze 24 lat, 4 miesięcy i 11 dni oraz uzupełniające rola w wymiarze 10 miesięcy i 5 dni. Staż pracy wyniósł łącznie - 25 lat. W tym do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił 8 lat, 2 miesiące i 18 dni. ZUS nie uwzględnił okresu od dnia 25 kwietnia 1979 roku do dnia 25 października 1982 r, 25 sierpnia 1983 r do 29 maja 1988 r, 3 czerwca 1988 r do 29 maja 1989 r, 1 lipca 1989 – do 12 października 1990 r roku jako pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) - Budowlanym (...) – Ł. z uwagi na brak dokumentów potwierdzających zatrudnienie w warunkach szczególnych. /decyzja - k. 40 akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 11 kwietnia 2018 roku złożył M. T., wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. Wnioskodawca podniósł, że przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) - Budowlanym (...) - Ł. wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, co oznacza, że przepracował ponad 15 lat w warunkach szczególnych. Oświadczył, że nigdy nie wykonywał pracy mechanika. Podniósł przy tym, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, ale rodzaj powierzonych prac.

/odwołanie - k. 2 - 4/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 6/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. T. urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek – k. 1 akt ZUS/

Wniosek o emeryturę wnioskodawca złożył w dniu 5 stycznia 2018 roku, w którym wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek – k. 1-2 akt ZUS /

Decyzją z dnia 30 stycznia 2018 r organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

/decyzja – k. 14 akt ZUS/

W dniu 21 lutego 2018 r złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o emeryturę, załączając świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych z firmy (...) sp. z oo oraz zeznania dwóch świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach w (...).

/wniosek – k. 15 akt ZUS/

Wnioskodawca w okresie od dnia 25 kwietnia 1979 roku do 12 października 1990 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy.

/okoliczność bezsporna, a nadto: świadectwo pracy w aktach osobowych – k. 17 akt ZUS/

Wnioskodawca został zatrudniony w dniu 25 kwietnia 1979 roku w Przedsiębiorstwie (...) Ł. na stanowisku kierowcy na podstawie umowy o pracę na okres próbny do dnia 8 maja 1978 roku. W dniu 9 maja 1979 roku został zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku kierowcy.

/umowy o pracę w aktach osobowych – k.40,41/

W trakcie zatrudnienia w zakładzie wnioskodawca otrzymywał angaże na stanowisko „kierowca”, bądź „kierowca – mechanik”. W angażach wpisywano, że wykonywane stanowisko to: „kierowca - mechanik”, aby wnioskodawca, gdy popsuje się samochód w trasie mógł wykonywać w nim drobne naprawy. Wszyscy kierowcy samochodów ciężarowych otrzymywali angaże na stanowiska „kierowcy – mechanika”. W zakładzie był wyodrębniony warsztat mechaników, w którym było zatrudnionych około 12-14 mechaników. Wnioskodawca nie był oddelegowany do wykonywania pracy mechanika.

Z dniem 6 sierpnia 1981 r powierzono mu obowiązki konserwatora pojazdów stojących w przestoju trwałym. W dniu 4 listopada 1981 r ponownie otrzymał angaż na stanowisku kierowcy.

/angaże w aktach osobowych - k. 38, 21 - 46; zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 12 czerwca 2018 roku - 00:01:20 – 00:13:04 w zw. z 00:28:48- płyta - k. 64; zeznania świadka W. P. - e-protokół z dnia 12 czerwca 2017 roku - 00:22:56 - 00:28:36 - płyta - k. 64; zeznania świadka W. D. - e-protokół z dnia 12 czerwca 2017 roku - 00:14:59- 00:22:56 - płyta - k. 64/

Wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie 26 października 1982 do 22 sierpnia 1983 r. Pracę podjął z dniem 25 sierpnia 1983 r.

/kserokopia książeczki wojskowej – k. 15 akt ZUS, karta przebiegu zatrudnienia – k. 16 akt ZUS/

W okresie zatrudnienia wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego od dnia 30 maja 1988 r do dnia 30 czerwca 1989 r w związku z zatrudnieniem na kontrakcie w ZSRR. W tym okresie wykonywał pracę na stanowisku kierowcy samochodu Kamaz.

/umowa – k. 41 odw. akt osobowych, zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 12 czerwca 2018 roku - 00:01:20 – 00:13:04 w zw. z 00:28:48- płyta - k. 64/

Wnioskodawca pracował w Oddziale Przedsiębiorstwa (...) Ł., w którym było zatrudnionych około 70 kierowców samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony. Kierowcy byli przypisani do jednego samochodu ciężarowego. W razie awarii samochodu, kierowca otrzymywał inny samochód. Wnioskodawca woził materiały budowlane, przęsła, rusztowania, stal.

/zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 12 czerwca 2018 roku - 00:01:20 – 00:13:04 w zw. z 00:28:48- płyta - k. 64; zeznania świadka W. P. - e-protokół z dnia 12 czerwca 2017 roku - 00:22:56 - 00:28:36 - płyta - k. 64; zeznania świadka W. D. - e-protokół z dnia 12 czerwca 2017 roku - 00:14:59- 00:22:56 - płyta - k. 64/

Wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w tym zakładzie pracował jako kierowca samochodów ciężarowych o całkowitym ciężarze powyżej 3,5 tony. Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy.

/ zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 12 czerwca 2018 roku - 00:01:20 – 00:13:04 w zw. z 00:28:48- płyta - k. 64; zeznania świadka W. P. - e-protokół z dnia 12 czerwca 2017 roku - 00:22:56 - 00:28:36 - płyta - k. 64; zeznania świadka W. D. - e-protokół z dnia 12 czerwca 2017 roku - 00:14:59- 00:22:56 - płyta - k. 64/

W razie awarii samochodu, kierowca (w tym wnioskodawca) otrzymywał inny samochód. Nie było przerw w pracy spowodowanych brakiem pracy, czy samochodu. Kierowcom zdarzało się wykonywać tylko drobne naprawy pojazdu w trasie, takie sytuacje zdarzały się rzadko.

/ zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 12 czerwca 2018 roku - 00:01:20 – 00:13:04 w zw. z 00:28:48- płyta - k. 64; zeznania świadka W. P. - e-protokół z dnia 12 czerwca 2017 roku - 00:22:56 - 00:28:36 - płyta - k. 64; zeznania świadka W. D. - e-protokół z dnia 12 czerwca 2017 roku - 00:14:59- 00:22:56 - płyta - k. 64/

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 roku okresy składkowe i uzupełniające wnioskodawcy w wymiarze 25 lat. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił okres 8 lat, 2 miesiące i 18 dni.

/decyzja - k. 20 akt ZUS/

W. D. ubiegał się o prawo do wcześniejszej emerytury. W wyniku odwołania od decyzji ZUS, w sprawie o sygnaturze akt VIII U 385/17, Sąd Okręgowy przyznał mu prawo do emerytury, zaliczając okres zatrudnienia w spornym Przedsiębiorstwie (...) do pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie wnosił apelacji.

/okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach ZUS,

w szczególności na podstawie dokumentacji osobowej obejmującej sporny okres zatrudnienia wnioskodawcy, a także na podstawie zeznań wnioskodawcy oraz zeznań świadków: W. P. i W. D., którzy pracowali razem z wnioskodawcą i z tego tytułu mają pełną wiedzę na temat charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) - Budowlanym (...) - Ł..

Wszystkie złożone w niniejszej sprawie zeznania były wiarygodne, spójne i znajdowały potwierdzenie w zachowanej dokumentacji osobowej. Wartość dowodowa zeznań nie była kwestionowana przez organ rentowy. Stanowiły one tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 roku poz. 1383), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (vide art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Jak dalej stanowi ust. 2 powołanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 3 i 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn,

liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 wskazanego rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca spełnił ustawowe przesłanki co do wieku. Jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. Odwołujący ma wymagany na dzień 1 stycznia 1999 roku okres składkowy i nieskładkowy wynoszący ponad 25 lat.

Organ rentowy zakwestionował jednak wymagany okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Jak ustalił Sąd, stanowisko to nie znajduje oparcia w stanie faktycznym sprawy.

Regulacja § 2 Rozporządzenia, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed Sądem. W konsekwencji okoliczność i okres zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków, zeznań wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji zatrudnienia wnioskodawcy.

Organ rentowy nie kwestionował, że wnioskodawca pracował w Przedsiębiorstwie (...) Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy. Podważa jednak, że było to zatrudnienie w warunkach szczególnych.

Zeznania wszystkich świadków oraz samego wnioskodawcy potwierdziły jednak, że wnioskodawca, za wyjątkiem okresu 6.08.1981 – 4.11.1981 r, kiedy to z angażu wynika powierzenie stanowiska konserwatora pojazdów stojących w przestoju trwałym, w pozostałym okresie zatrudnienia w tym zakładzie pracował na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Dotyczy to także okresu zatrudnienia na budowie eksportowej. Nie ma przy tym wątpliwości, że pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. W pracy nie było przestojów, ponieważ w razie awarii pojazdu, kierowca miał do dyspozycji inne zastępcze auto ciężarowe, a naprawami zajmowali się mechanicy.

Powołani świadkowie pracowali z wnioskodawcą. Ich zeznania potwierdziły, że wnioskodawca nie był oddelegowany do innych prac. Poza drobnymi, niezbędnymi w trasie naprawami, wykonywał wyłącznie pracę kierowcy, jeżdżąc tylko samochodami o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wnioskodawca rozwoził materiały budowlane.

Oznacza to, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w spornym zakładzie, za wyjątkiem okresu wskazanego powyżej, wykonywał prace wymienione w wykazie A dział VIII pkt 2, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.), czyli „prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”.

Pomocniczo w tym zakresie należy się odwołać do wykazu A zawartego w załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia

1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz wzrostu emerytury lub renty (Dz. U. MB z dnia 6 grudnia 1983 roku). Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych) pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów - stanowisko: kierowcy samochodu ciężarowego - zostało wymienione w dziale VIII pod pozycją 2 pkt 2 jako praca wykonywana w szczególnych warunkach uprawniająca do wcześniejszego przejścia na emeryturę.

Zdaniem Sądu w rozpoznawanej sprawie wnioskodawca wykazał, że pracując w spornym zakładzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony, czyli pracę w szczególnych warunkach, przyczyniających się do szybszego obniżenia wydolności jego organizmu.

Stale wykonywanie pracy w warunkach szczególnych jest rozumiane w orzecznictwie Sądu Najwyższego jako wypełnianie pełnego wymiaru czasu pracy na zajmowanym stanowisku, gdyż nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (vide wyrok z dnia 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 290).

Nadto Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wyrażony w wyroku z dnia 25 września 2013 roku, sygn. akt III AUa 106/13 (LEX nr 1381334), zgodnie z którym warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale tj. ciągle wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności niezwiązanych z zajmowanym stanowiskiem.

W rozpoznanej sprawie nie ma jak już wcześniej wskazano wątpliwości, że wnioskodawca jeździł tylko pojazdami ciężarowymi o masie powyżej 3,5 tony, ponad 8 godzin dziennie. Wątpliwości nie budzi również fakt, że wnioskodawca nie był oddelegowany do innych prac. Praca na stanowisku kierowcy została potwierdzona świadectwem pracy.

Podkreślić należy w tym miejscu, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym

wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10).

W świetle całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego nie ma zatem znaczenia nazwa stanowiska wpisana w angażach oraz w świadectwie pracy. Istotnym jest bowiem, jaki był faktyczny zakres obowiązków wnioskodawcy.

Do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych należało także uwzględnić okres zasadniczej służby wojskowej.

Należy podkreślić, że wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie od 26 października 1982 r. do 22 sierpnia 1983 r. i co istotne podjął ponownie zatrudnienie w przedmiotowym zakładzie w okresie 30 dni (tj. z dniem 25 sierpnia 1982 r.). W tym miejscu wskazać należy, że w wyroku z 11 lutego 2014 r. sygn. II UK 293/13 (LEX nr 1441189) Sąd Najwyższy rozważając kwestię okresu służby wojskowej wnioskodawcy przypadającego po 31 grudnia 1974 r. wskazał, że nadal znaczenie ma art. 108 ustawy z 21 listopada 1967 r., który uległ wprawdzie zmianie od 1 stycznia 1975 r., jednak nie tak istotnej, aby powiedzieć, że nastąpiło przełamanie i ustawodawca chciał z tą datą znieść uprawnienie żołnierzy zasadniczej służby wojskowej do zaliczenia jej do okresu zatrudnienia uprawniającego do wcześniejszej emerytury, jako okres pracy w szczególnych warunkach.

Zmiana art. 108 cyt. ustawy z 21 listopada 1967 r. z dniem 1 stycznia 1975 r. wynikała z wejścia w życie Kodeksu pracy (została dokonana na podstawie art. X ust. 2 pkt c ustawy z 26 czerwca 1974 r. Przepisy wprowadzające Kodeks pracy - Dz. U. Nr 24, poz. 142 z późn. zm.). Zmiana art. 108 ustawy z 1967 r. nie wprowadziła wówczas w nim radykalnie nowej treści, która uzasadniałaby stwierdzenie, że zasadnicza służba wojskowa nie podlega już zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przepis art. 108 ust. 1 dalej stanowił, że "Czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby". Nadal więc ustawodawca potwierdzał wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. Kolejna zmiana w ustawie z 21 listopada 1967 r. nastąpiła dopiero na podstawie ustawy z 28 czerwca 1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 15, poz. 97). Przepisy art. 106-108 ustawy z 21 listopada 1967 r. otrzymały wówczas nowe brzmienie. W art. 107 ust. 1 stwierdzono, że "Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych". W tekście jednolitym cyt. ustawy z 21 listopada 1967 r. (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) regulację tę ujęto w art. 120.

Tak więc zgodnie z art. 120 ust. 1 cyt. ustawy pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych (art. 120 ust. 3).

Zawarte w art. 120 ust. 1 i 3 ustawy "wliczanie" okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych zostało usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r. Wówczas wszedł w życie art. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz. U. Nr 180, poz. 1496 - por. uchwała 7 sędziów SN z 16 października 2013 r. II UZP 6/13, OSNP 2014/3/42, LEX nr 1385939).

W judykaturze przeważa pogląd, że do oceny określonego stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem w życie ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego (por. wyrok SN z 20 marca 2013 r. I UK 544/12, LEX nr 1383246).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że cały okres odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej winien być doliczony do stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury w obniżonym wieku.

Wskazany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999 roku bez wątplenia łącznie przekracza zatem wymaganą sumę 15 lat.

Wnioskodawca posiada staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat oraz spełnia pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawca złożył ponowny wniosek o emeryturę w dniu 21 lutego 2018 roku.

Prawo do emerytury należało zatem przyznać wnioskodawcy od dnia 1 lutego 2018 r, zatem od miesiąca, w którym złożył ponowny wniosek.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił zaskarżoną decyzję i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.